

Nr 5.

Ankom till Riksdagens kansli den 2 februari 1912 kl. 4 e. m.

*Utlåtande i anledning af justitieombudsmannens framställning om
ändring af 16 kap. 10 § rättegångsbalken.*

Utskottet har till behandling förehaft en af justitieombudsmannen i den af honom vid innevarande riksdag afgifna ämbetsberättelsen gjord framställning till Riksdagen af följande lydelse:

I 4 § af lagen angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad den 14 september 1906 är stadgadt, att rättegångsbiträde, hvarom i denna lag sägs, skall njuta skälig ersättning af allmänna medel, efter ty rätten bestämmer. Beslut om sådan ersättning skall gå i verkställighet, ändå att det ej vunnit laga kraft; och skall skriftligt besked om beslutet utan afgift genast tillhandahållas biträdet. I slutliga utslaget åligger det sedermera rätten att pröfva, huruvida ersättningen skall till statsverket återgäldas, vare sig af allmän åklagare eller af enskild part.

I enlighet med dessa bestämmelser har åtskilliga gånger inträffat, att person, som förordnats till rättegångsbiträde åt häktad, redan före slutliga utslaget berättigats till ersättning af allmänna medel. Understundom lärer äfven hafva händt, att rättegångsbiträde, som sålunda förskottsvis tillerkänts ersättning, ansett, att rätten bestämt ett lägre ersättningsbelopp, än som med hänsyn till de föreliggande omständigheterna kunde anses skäligt. I dylika fall har, enligt hvad jag under mina inspektionsresor försport, tvekan uppstått angående sättet för fullföljd af talan mot beslutet angående ersättningen. Särskild bestämmelse härom är nämligen icke meddelad.

I 16 kap. 10 § rättegångsbalken är föreskrifvet, att, om underrätt genom beslut under rättegången utlåtut sig angående ersättning åt vittne

eller annan, som kallats att meddela upplysning i målet, så skall mot det beslut, i händelse af missnöje, särskild talan föras.

Detta stadgande, som tillkom genom lagen den 14 juni 1901 och alltså före lagen angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad, har — i min tanke på goda skäl — ansetts böra analogiskt tillämpas jämväl å det fall, hvarom nu är fråga.

Å andra sidan har man emellertid, under medgifvande att grunden till nyssberörda stadgande i rättegångsbalken äfven här kunde åberopas, förmenat, att, då lagen noga uppräknar de fall, när särskild talan må föras mot underrätts beslut under rättegången, sådan talan icke finge föras mot beslut af nu ifrågavarande art.

Då man till afhjälpan af den bristfällighet, som uti ifrågavarande afseende vidlåder gällande lagstiftning, påkallat mitt biträde, får jag, med tillmötesgående häraf, hemställa, att Riksdagen måtte för sin del antaga följande förslag till

Lag

angående ändrad lydelse af 16 kap. 10 § rättegångsbalken.

Har underrätt genom beslut under rättegången dömt någon till utgifvande af vite eller till ansvar för uteblifvande eller annan förseelse i målet; eller ogillat yrkande om ansvar för förseelse, som nu är sagd, eller om ådömande af förelagdt vite för uteblifvande; eller utlåtut sig angående ersättning åt vittne eller annan, som kallats att meddela upplysning i målet, eller åt rättegångsbiträde, hvarom förmäles i lagen angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad; eller skilt fullmäktig från fullmäktigskapet: mot det beslut skall, i händelse af missnöje, särskild talan föras; och skall underrättelse härom i sammanhang med beslutet af rätten meddelas. Lag samma vare, där genom beslut, som af underrätt meddelats under rättegången, kvarstad eller skingringsförbud eller därmed jämförlig åtgärd beviljats eller yrkande om häfvande af sådan åtgärd ogillats.

Utskottets
yttrande.

I 4 § i lagen den 14 september 1906 angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad förutsattes, att beslut rörande ersättning åt sådant biträde må kunna af domstolen under rättegången meddelas. Då det tydligen icke bör möta olägenhet för högre rätt att företaga pröfning af fråga om dylik ersättning utan sammanhang med själfva målet och biträdet i händelse af missnöje med underrättens beslut äger berättigadt intresse

att så skyndsamt som möjligt få frågan slutligen afgjord, finner utskottet i likhet med justitieombudsmannen det vara lämpligt, att beslut af förevarande art med afseende å sättet för fullföljd af talan likställes med de af underrätt under rättegången meddelade beslut, som omförmälas i 16 kap. 10 § rättegångsbalken. Med hänsyn till den tvekan, som, enligt hvad justitieombudsmannen vitsordat, i rättspraxis uppstått, huruvida sistnämnda lagrum med dess nuvarande affattning kan anses äga tillämpning äfven å nu ifrågavarande fall, synes därför den af justitieombudsmannen föreslagna lagändringen vara af behovet påkallad.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen måtte, i anledning af justitieombudsmannens förevarande framställning, för sin del antaga följande

Lag

angående ändrad lydelse af 16 kap. 10 § rättegångsbalken.

Har underrätt genom beslut under rättegången dömt någon till utgifvande af vite eller till ansvar för uteblifvande eller annan förseelse i målet; eller ogillat yrkande om ansvar för förseelse, som nu är sagd, eller om ådömande af förelagdt vite för uteblifvande; eller utlåtit sig angående ersättning åt vittne eller annan, som kallats att meddela upplysning i målet, eller åt rättegångsbiträde, hvarom förmäles i lagen angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad; eller skilt fullmäktig från fullmäktigskapet: mot det beslut skall, i händelse af missnöje, särskild talan föras; och skall underrättelse härom i sammanhang med beslutet af rätten meddelas. Lag samma vare, där genom beslut, som af underrätt meddelats under rättegången, kvarstad eller skingringsförbud eller därmed jämförlig åtgärd beviljats eller yrkande om häfvande af sådan åtgärd ogillats.

Stockholm 1 den februari 1912.

På lagutskottets vägnar:

JOHAN WIDÉN.